

IZ NAŠIH KRAJEV

Rodovom v spomin — žrtvam v počastitev

S seje šolskega odbora v Ribnici

Pretekli teden je imel sejo šolski odbor šolskega okoliša Ribnice. Med drugim so razpravljali o doseženem učnem uspehu otrok v osnovi šol. V minulem šolskem letu je obiskovalo osnovno šolo 301 šolar — 177 deklev in 124 deklet. Šola je izdelala 81,7% učencev. Zanimivo je, da je zaostalo več fantov kot deklet in da je bil učni uspeh v nižjih razredih večji kot v višjih. Rezultat učnih uspehov v osnovni šoli je razmeroma kar dober. Iz osnovne šole je prestopilo v prvi razred gimnazije 75 učencev, število učencev osnovnih šol pa je z novo vpisanimi v prvi razred osnovne šole naraslo od prejšnjih 301 na 320. V šoli primanjkuje učbenikov, predvsem za zgodovino in zemljepis. Odbor je razpravljal tudi o težavah, ki jih ima šola sprito nizkega proračuna. V drugem nadstropju osnovne šole je treba napeljati

Drama »ZA SVOBODO« na šentjernejskem odru

Za proslavo Dneva vstaje je uprizorila igralska družina KUD Brata Pirkoviča drama Sanka Cajnkarja v 4. dejanjih »Za svobodo«.

Proslavo je začela predm. učitelj. Anica Cvetič, klenim govorom. Nato je naš domačin, absolvent fil. Marjan Močivnik,

povedal uvodne besede k igri. Drama nam je globoko presunila, saj so nam podali igralci v vseh oziromah izvrstno igrano. Boris Gabrijelj v vlogi inženirja Dušana Zelenika, Jerne Milka kot Ivana Pazini in Jerne Martina kot njena hčerka so zaigrali težke vloge tako doživeto in pretresljivo, da nam je mestoma zastajal diš. Tudi Trojari Malči kot Martina Gregorič, Ivan Metelko v vlogi Toneta Gordana in Albina Kovačič kot Vera so prispeli k uspehu drame. Ponoči so jo preteklo nedeljo v polni dvorani — znak, da so naši ljudje dovretni tudi za drame.

Igralski družini in neumorni režiserki Tončki Škerletovi smo iskreno hvaležni za ta lepi dar ob proslavi Dneva vstaje slovenskega naroda.

Krampi so udarjali ob kamen. Cesta je bila na tem kraju še posebno trda in hiteti je bilo treba skopati globok prekop skozi vso širino ceste, da se tako sovražniku onemogoči, vsaj za krajši čas, prehod z motornimi vozili. Noč je bila mirna, lepa juljska noč, vendar težka in čudno moreča v vsej svoji lepoti in pokoji. Malo pred svitlom je bilo delo opravljeno. Prvi sončni svit je ozaril ranjeno cesto in košata drevesa, ležeč križem krašem za prekopom na cesti, prava partizanska ličija, ki naj brani osvobodeno ozemlje proti stokrat močnejšemu sovragu.

Takrat smo pisali leto 1942. Svobodno potoksko vasi so čuvali partizanski odredi, ljudem so delili pravico njihovi ljudski odbori. Svoboda pa je grozila nevarnost. Sovražnik je že dneve in dneve bombardiral vasi po sodrski in ribniški dolini.

vasi so gorele po Notranjski. Loška dolina je bila v plamenih, sovražnik je požgal na hrvaški strani, Prezidu in kdo ve kod še vse. Samo Potocanom je bilo do takrat prizaneseno. 30. julija je napetost med ljudmi dosegla višek, vedno bolj bližajoče se streljanje je naznanjalo ljudem, da bo sovražnik vsak čas tu. Partizanske enote, videč, da je stokrat močnejšemu in do zob oboroženemu sovražniku ne bi bile kos, so se pregrupirale na druge položaje. Vsaka druga oddelka je imela v tedanjih okoliščinah za tamkajšnje partizanske enote težke posledice, da ne govorimo o težkih žrtvah, ki bi bile sprito velike premoči sovražnika zamen.

Proti poldnevju 30. julija so prve italijanske enote z neprestanim streljanjem prodirle v obrobne potoksko vasi. Na svojem potu so pobile več fantov, talcev, ki so jih pobrali z dela

na polju in pri košnji na lažji. Za njimi se je valil gost dim požganih kupov sena, ki so ga kmetje pustili na lažji v strahu, da jim to seno ne bo zgorelo doma, saj so vsak dan pričakovali požiga vasi po italijanskih letalih. Italijanski vojaki so kot lovski psi rili po grmovjih in jamah, od koder so odnašali bogat plen uboge raje, ki je v strahu pred sovražnikovim ognjem in ropom skrila svoje imetje — obleko, živila in drugo po samotnih krajih. Sovražnik je vse izvohal in pobral, Italijani so prišli med preplašene ljudi z nasmehom na ustih, hlače so govorili ljudem, da se nobenemu ne bo nič zgodilo. Cvekali so o tisoletni italijanski kulturi, o tem, da so popolnoma uničili »bandite« in podobno.

Ze takoj drugi dan, 31. julija, so Italijani pokazali svojo pravo barvo. Na Hribu, središču potoksko doline, so se morali javiti vsi fantje in moške v starosti od 16 do 50 let. Tu so vsim pregledali osebne legitimacije ter ob tej priliki kakih 10 fantov aretirali kot sumljive. Ko je bil pregled končan, so s streljanjem pod noge zbranim ljudem naznanili, da grede lahko domov. Po čudnem naključju ni bilo nobene žrtve. V sosednjem Travniku so se signalni na Opal-darjev vrt vse fante in moške iz te vasi in jih 14 iz njihove sredice oddelili za talce. Bili so to večinoma mladi fantje, polni življenja. Umreti so morali, da so zadostili krvoresom v podobni bogaboječih Italijanov in njihovih pomočnikov — domačih izdajalcev, na čelu z župnikom Pravarjem, ki je za to prejel pravilno kazen pred ljudskim sodiščem leta 1944. Dogodki so se nato hitro razvijali; del Italijanov je razgal val Travnika na štirih krajih, požar je v nekaj urah uspeli okrog 100 stanovanihkih hiš z gospodarskimi poslopji, del Italijanov pa je v tem času postrelil talce v bližnjem Sodu. Skupno je bilo takrat ustreljenih 18 talcev. Ne-dolžna kri je vplila po meševanju. Matere, žene, sestre in dekleta so se ovile v črtno. Obup je silil med uboge ljudi, oropane vsega, za kar so prispevali in se znojili rodovi; neizmerna žalost za dragimi, ki so morali umreti mučeniške smrti za svobodo.

Partizani, sinovi teh krajev, so stokrat masčevali krvavo in-vazijo sovražnika. V zmago-slavnem maju leta 1945 je bil so- -vražnik pregnan iz naše domo-vine za vedno. Borci-partizani so se vrnili na opustošene do-move, začela se je trda berba obnove. Partizanska vas Travnika je pozidana. Zrastle so nove hi- -še, lepše, svetlejšje in prostor-nejše kot poprej. Za grob tal- -cev v Sodu skrbijo mladini. Odeva ga s cvetjem, 31. julija pa romajo ljudje v ta tih kraj, da se pogovore s svojimi, če- -čeprav že davno mrtvimi sinovi.

31. julija praznujejo Potocani svoj občinski praznik kot spo-mni na težke dni pred 13 leti. Mnogo se je izpremenilo od ti- -stih dni. Kdo bi bil sanjal ta- -krat, da bo v Loškem potoku lesno predelovalno podjetje »Smreka« s prostorno delavnico in brnčnimi stroji, kdo od Po- -točanov je takrat mislil na ki- -no, pa na vrsto drugih novih stvari, ki so preobrazile v 10 letih svobode te kraje do teme- -ljev. Res je, še vedno so težave, toda kje pa niso? Vendar jih bo vedno manj; za to so nam porok žuljave dlaní potokskih delovnih ljudi in njihovi doseženi uspehi na vseh poljih dejavnosti. K njihovemu prazniku vsem, ki so trpeli za svobodo, partizanske pozdrave in še mnogo uspehov pri njihovem delu!

Karel Oražem

»MORJE, MORJE...«

20. julija je odšla iz Novega mesta druga skupina 55 otrok v potniško kolonijo v Split, dan prej pa je prva skupina naših otrok zapustila Split in lepo ja-dransko obalo. Tudi otrokom te skupine je Zveza borcev prispe-vala več kakor polovico stro- -škov, ostalo pa starši.

Slovo na novomeški postaji je bilo prav prično. Starši so se s predstavniki sveta za so- -skrbstvo, SPK in Zveze borcev vred poslovi in malčkov, ki bodo preživeli tri tedne v lepem domu ob morju. Nekateri se še nikdar niso peljali z vlakom ta- -ko daleč, zato so z zanimanjem ogledovali nove kraje. Ponoči jih je seveda premagal spanec, zgodaj jutraj pa so se zbudili v novi pokrajini. Vsi so bili ne- -strpni, dokler ni nekdo ves pre- -srečen zaklical:

»Morje, morje! Vidite, ladja, pa jadrnica!...« V hipu so vsi pozabili na utrujenost in vro- -čino; vse je strelmo v smer, kjer se je v daljavi pokazalo morje. Tudi drugo skupino v koloniji vodi tov. Mihelič. Upamo, da bomo v času, ko bomo uživali ob morju v Splitu, uresničili na- -še lepe nabitve in se že 21 dni zadovoljni in zagoreli vrnili do- -mov.

M.

Tatova koles sta prejela zaslužen kaznen

Zaradi tatvine koles sta se pred okrajnim sodiščem v Kočevju zagovarjala in prejela zaslužen kaznen C. A., mizarski pomočnik iz Mahovnika pri Kočevju, in L. I. iz Ravnega do la pri Sodražici.

C. A. si je meseca aprila »spo- -sodil« moško kolo, last KGP Kočevje, vredno 32.000 din, za katerega je odgovarjal uslužbe- -nec podjetja K. O. Kolo je vzel pred gostilno v Kočevju, v svo- -jem zagovoru pa je navedel, da je to storil v pijanem stanju. Sodišče mu tega ni verjelo, saj je bilo pred gostilno več koles in C. A. si je izbral najboljšega. Preden pa se je hotel odpraviti, so ga zatolili in kolo vrnili last- -niku. Ker je bil do sedaj že večkrat kaznovan, ga je sodišče obsodilo na 7 mesecev zapor.

Meseca januarja je L. I. vzel kolo Janeza Koščaka izpred gos- -tiline v Ribnici in se z njim od- -peljal. Prav tako si je prisvojil

Komisijaska razprodaja nepremičnin

Napradaj so novi ali pa dobro ohranjeni predmeti davčnih do- -ložkov po zelo nizki ceni.

Krojaški šivalni stroj »Singer« Boidina Stefana, gostilničarja iz Dregauša;

Radio aparat »Kosmaj« Jermana Leopolda, ključavničarja iz Črnomlja;

moško kolo Puhka Janeza, kme- -ta iz Sečjega sela in

razno tekstilno, obutveno in drugo blago Verderberja Janeza iz Obriha.

Kupci dobro podrobno pojasni- -la in si lahko ogledajo predmete v prodaji vsak delovni dan v pi- -sarni uprave za dohodke Okraj- -nega ljudskega odbora Črnomelj.

Okrajni ljudski odbor Črnomelj Komisija za razprodajo premičnin

Kako je s sladkorjem v šentrupertu in drugo?

KZ v Šentrupertu je dobila v času od 1. do 19. julija sladkor dvakrat, občinska trgovina pa enkrat. Ne vem, ali niso vsa trg. podjetja enako upoštevana pri razdeljevanju živil. Pri delitvi sladkorja je pri nas tako: če zveš, da ga delijo in če prideš na vrsto, ga dobiš kilogram, če pa ne zveš za delitev, ostaneš praznih rok. Pa tudi to ni po-

vsod enako. Na Mirni ne dobiš sladkorja, če nisi stalen odje- -malec živil v trgovini. V šen- -truperskih trgovinah pa dobi pri delitvi sladkor vsak, ki ga je hoče. Največjo gnečo delajo ti- -sti, ki niso nujno potrebni, ali pa celo taki, ki si sladkor celo vnaprej rezervirajo.

Ali ne bi bilo pametno, da bi upoštevali predvsem stalne od- -jemalce in da bi ti imeli naku- -povne knjižice? S tem bi od- -padla gneča in pa vsaka špekul- -acija.

B. M.

Nova gorska postojanka v Opatovi gori nad Kostanjevico

Planinsko društvo v Kostanje- -vici na Krki prizadevno sliči za razvoj turizma v tem predelu naše domovine. Oba sta se zlagovarjala, da sta to storila v pijanem stanju, pregovor pa pravi: »Kar trezen misli, to pi- -jan stori.«

C. M.

Hotel je, da bi ga razneslo

18. julija je J. P. v Ivanji vasi skušal narediti samomor. Zavrtel je v skalo luknjo in vtaknil vanjo vžigalno vrvico z vžigalnikom, nato pa na- -stavil nad odprto glavo. Do- -bi bi le lažje poškodbe. Vzrok poizkusa samomora je naj- -brž v neurejenem družinskem življenju.

OBVESTILO

Zdravstveni dom Novo mesto obvešča vse prizadete, da se 1. avgusta 1953 zaradi dopustov za- -časno spremenijo delovni čas am- -bulant. Ambulanta št. 1 (za zara- -bovane v delovnem razmerju) bo poslovala v avgustu ob torkih od 6. do 9. ure in od 14. do 16. ure, ostale dneve pa od 6. do 11. ure. Popoldanska ordinacija v teh dneh odpade.

Ambulanta št. II (za svoje za- -varovancev, upokojence in njih sorodnike, tavalce, ubožne in pri- -vatnike) bo poslovala od 12. do 17. ure razen sobot, ko bo or- -dinacija od 12. do 15. ure.

Zdravstveni dom Novo mesto

IZ MATIČNIH URADOV

Novo mesto

Pretekli teden je bilo rojenih 14 deklev in 11 deklet. — Por- -čila sta se: Berdava Josip, sin kmeta iz Vavte vasi, in Jakše Angela, trg. pomočnica iz Vršnih sel.

Umrli so: Mihelič Alojz, sin kmeta, 23 let, iz Dol. Kamenja; Baže Franc, upokojenec, 39 let, iz Novega mesta; Rifelj Rudi, umrlo, 6 mesecev, ubožne in pri- -vatnike; iz Regere vasi; Umberger Melhior, mizar, 59 let, iz Mokronoga.

iz novomeške porodnišnice

Pretekli teden so rodile: Stravs Ana iz Brezove rebri pri Dvoru — dečka; Videtič Justina iz Me- -tlike — dečka; Kresna Ana iz Tre- -belnega — dečka; Kastelje Mari- -ja iz Vel. Buče vasi — dečko; Blatnik Angela iz Pleša pri Hi- -njam — dečko; Zagar Terezija iz Biške vasi pri Mirni peči — dečko; Robek Rozalija iz Trške gore — dečko; Baselj Jožeta iz Jami pri Gotni vasi — dečka; Dežman Jožeta iz Tomazje vasi pri Skočjanu — dečka; Pojše Julka iz Drganjih sel pri Straži — dečka; Znidaršič Olga iz Me-

Predgrad ob Kolpi

Divjačina dela čedalje večjo škodo na polju. Prebivalci gor- -njega dela kolpske doline se redno pritožujejo, da jim dela občutno škodo na polju jelenjad, poleg divjih prašičev, ki so to- -dž kar stalni gostje. Spomladi so jeleni delali škodo na s krompirjem zasajenih njivah, divji prašiči pa se čisto spravi- -lo tudi na pšenico. Se večjo škodo bodo gotovo delali spet v jeseni na koruzi.

Po zakonu je lovska družina dolžna plačati škodo po divjači- -ni in bi bilo zato prav, da bi se lovci bolj zanimali za varstvo polja.

Novomeški taborniki ob Kolpi

Rod gorjanski tabornikov je v nedeljo 24. julija odšel na tri- -tedenski tabor v Radence pri Starem trgu ob Kolpi. Taborniki bodo na desnem bregu Krke, to- -rej na hrvaški strani, kakor lan- -ti pri Vinici. Taborni prostor je primeren, tako da bodo taborniki lahko uresničili taborni program. Prihodnji teden se jim bodo pridružili še najmlajši ta- -borniki — medvedki in čebelice, ki bodo imeli svoj tabor. Tabor vodi prof. Marjan Dobovšek.

Samomor v Vrhu nad Mokronogom

49-letni Jože Strmole se je 14. julija obesil v drvarnici v Vrhu nad Mokronogom in se za- -dusil. Svojočas je poročil žens- -ko s 4 nezakonskimi otroki, s katero pa se ni dobro razu- -melo. Večkrat sta se prepirala in tudi pretepala. Tudi na dan smrti se je Strmole spil z žens- -ko, nato pa se je šel obesit.

DOLENJSKI OBVEŠČEVALEC

KINO

Kino KRKA Novo mesto

Od 29. julija do 1. avgusta: ame- -riški film REBECCA.

Od 2. do 4. avgusta: filmski film BELA KOŠUTA.

Dom JLA v Novem mestu

Od 29. do 31. julija: angleški film ESTER VATERS.

Kino Dolenjske Toplice

30. in 31. julija: francoski film PLACIDO ZA STRAH.

3. in 4. avgusta: francoski film GOSPOD HULOT NA POČIT- -NICAH.

Kino Trebnje

30. in 31. julija: ameriški barvati film AMERIKANEC V PARIZU.

Predstavi v nedeljo ob 14. in 16. uri.

Kino Črnomelj

2. in 3. avgusta: JAZ IN MOJA ZENA.

Od 4. do 7. avgusta: PREPOVE- -DAN SAD.

Kino JADRAN Kočevje

Od 29. do 31. julija: nemški film PRIVATNA TAJNICA.

3. in 4. avgusta: angleški film INSPEKTOR JE PRIŠEL.

Kino Loški potok

30. in 31. julija: angleški film NAJSREČNEJŠI DNEVI NASE- -GA ŽIVLJENJA.

DEŽURNA ZDRAVNIŠKA SLUŽBA

Do konca meseca julija dr. Vodnik, od 1. do 31. avgusta dr. Špiler.

MALI OGLASI

PRODAM leseno hišo v dobrem stanju na Bednju pri Črnomlju. Cena 55.000 dinarjev. — Naslov pri upravi lista. (43)

PRODAJO plenenske - rodovni- -ške bice sirovjave pasme v sta- -rosti od 12 do 15 mesecev. — Kmetijsko gospodarstvo, Kosta- -njeva na Krki.

UGODNO PRODAM čisto žveplo v kosih, pečnino transportno kanto za 50 kg, bakreno pero- -nosno škropilnico in šest litro- -vskih plošč 400 kg - 35-35-6 cm. Zanimani tudi za živila ali druga sušnika. Ljubljana, Za- -teška 31.

VAJENICA za elekarsko stroko spretna takoj Kmetijsko zadru- -ga Metlika. Prošnje je treba poslati na upravo zadruge.

OBVESTILO

Občinski ljudski odbor Dolenjs- -ke Toplice obvešča, da je most čez Krko v Do. Polju zaprt za vsak prevoz.

ŠTUDENTJE!

Vse člane Kluba dolenskih vi- -sokosolcev, ki se nameravajo udeležiti desetdnevnega tabora na Rabu, obveščamo, da bo v so- -bodo, 30. julija ob 19. uri zadnji rok za prijavo. Sestanek bo v sejni dvorani OLO Novo mesto. Prijava za taborjenje sprejema Darinka Novak, Novo mesto, Glavni trg. Odbor KDV

KRONIKA NESREČ

Ržen Marija iz Kočevske reke je padla na paši in si poškodo- -vala desno nogo. Smolčič Stjepan, delavec pri gradbenem podjetju »PIONIR« v Črnomlju, je padel z vlakca in si poškodoval desno nogo. Ramovš Franc, kmet iz Ho- -ma pri Šentrupertu, je padel pri delu na polju in si poškodoval levo nogo. Kovačič Antona iz Vel. Gabra je ugriznil pes v levo nogo. Kulevčan Franc, delavec pri GU Poljane, je pri delu padla žaga na levo roko. Cvetan An- -ton, kmet s Cikave, je padel s češnje in se poškodoval po glavi in rokah. Merolli Franc iz Go- -riške vasi si je pri predložitvi va- -lah poškodoval desno nogo.

IZ MATIČNIH URADOV

Novo mesto

Pretekli teden je bilo rojenih 14 deklev in 11 deklet. — Por- -čila sta se: Berdava Josip, sin kmeta iz Vavte vasi, in Jakše Angela, trg. pomočnica iz Vršnih sel.

Umrli so: Mihelič Alojz, sin kmeta, 23 let, iz Dol. Kamenja; Baže Franc, upokojenec, 39 let, iz Novega mesta; Rifelj Rudi, umrlo, 6 mesecev, ubožne in pri- -vatnike; iz Regere vasi; Umberger Melhior, mizar, 59 let, iz Mokronoga.

iz novomeške porodnišnice

Pretekli teden so rodile: Stravs Ana iz Brezove rebri pri Dvoru — dečka; Videtič Justina iz Me- -tlike — dečka; Kresna Ana iz Tre- -belnega — dečka; Kastelje Mari- -ja iz Vel. Buče vasi — dečko; Blatnik Angela iz Pleša pri Hi- -njam — dečko; Zagar Terezija iz Biške vasi pri Mirni peči — dečko; Robek Rozalija iz Trške gore — dečko; Baselj Jožeta iz Jami pri Gotni vasi — dečka; Dežman Jožeta iz Tomazje vasi pri Skočjanu — dečka; Pojše Julka iz Drganjih sel pri Straži — dečka; Znidaršič Olga iz Me-

OBVESTILO

Občinski ljudski odbor Dolenjs- -ke Toplice obvešča, da je most čez Krko v Do. Polju zaprt za vsak prevoz.

ŠTUDENTJE!

Vse člane Kluba dolenskih vi- -sokosolcev, ki se nameravajo udeležiti desetdnevnega tabora na Rabu, obveščamo, da bo v so- -bodo, 30. julija ob 19. uri zadnji rok za prijavo. Sestanek bo v sejni dvorani OLO Novo mesto. Prijava za taborjenje sprejema Darinka Novak, Novo mesto, Glavni trg. Odbor KDV

KRONIKA NESREČ

Ržen Marija iz Kočevske reke je padla na paši in si poškodo- -vala desno nogo. Smolčič Stjepan, delavec pri gradbenem podjetju »PIONIR« v Črnomlju, je padel z vlakca in si poškodoval desno nogo. Ramovš Franc, kmet iz Ho- -ma pri Šentrupertu, je padel pri delu na polju in si poškodoval levo nogo. Kovačič Antona iz Vel. Gabra je ugriznil pes v levo nogo. Kulevčan Franc, delavec pri GU Poljane, je pri delu padla žaga na levo roko. Cvetan An- -ton, kmet s Cikave, je padel s češnje in se poškodoval po glavi in rokah. Merolli Franc iz Go- -riške vasi si je pri predložitvi va- -lah poškodoval desno nogo.

IZ MATIČNIH URADOV

Novo mesto

Pretekli teden je bilo rojenih 14 deklev in 11 deklet. — Por- -čila sta se: Berdava Josip, sin kmeta iz Vavte vasi, in Jakše Angela, trg. pomočnica iz Vršnih sel.

Umrli so: Mihelič Alojz, sin kmeta, 23 let, iz Dol. Kamenja; Baže Franc, upokojenec, 39 let, iz Novega mesta; Rifelj Rudi, umrlo, 6 mesecev, ubožne in pri- -vatnike; iz Regere vasi; Umberger Melhior, mizar, 59 let, iz Mokronoga.

iz novomeške porodnišnice

Pretekli teden so rodile: Stravs Ana iz Brezove rebri pri Dvoru — dečka; Videtič Justina iz Me- -tlike — dečka; Kresna Ana iz Tre- -belnega — dečka; Kastelje Mari- -ja iz Vel. Buče vasi — dečko; Blatnik Angela iz Pleša pri Hi- -njam — dečko; Zagar Terezija iz Biške vasi pri Mirni peči — dečko; Robek Rozalija iz Trške gore — dečko; Baselj Jožeta iz Jami pri Gotni vasi — dečka; Dežman Jožeta iz Tomazje vasi pri Skočjanu — dečka; Pojše Julka iz Drganjih sel pri Straži — dečka; Znidaršič Olga iz Me-

— dečka. Znidaršič Olga iz Me-

OBVESTILO

Občinski ljudski odbor Dolenjs- -ke Toplice obvešča, da je most čez Krko v Do. Polju zaprt za vsak prevoz.

ŠTUDENTJE!

Vse člane Kluba dolenskih vi- -sokosolcev, ki se nameravajo udeležiti desetdnevnega tabora na Rabu, obveščamo, da bo v so- -bodo, 30. julija ob 19. uri zadnji rok za prijavo. Sestanek bo v sejni dvorani OLO Novo mesto. Prijava za taborjenje sprejema Darinka Novak, Novo mesto, Glavni trg. Odbor KDV

KRONIKA NESREČ

Ržen Marija iz Kočevske reke je padla na paši in si poškodo- -vala desno nogo. Smolčič Stjepan, delavec pri gradbenem podjetju »PIONIR« v Črnomlju, je padel z vlakca in si poškodoval desno nogo. Ramovš Franc, kmet iz Ho- -ma pri Šentrupertu, je padel pri delu na polju in si poškodoval levo nogo. Kovačič Antona iz Vel. Gabra je ugriznil pes v levo nogo. Kulevčan Franc, delavec pri GU Poljane, je pri delu padla žaga na levo roko. Cvetan An- -ton, kmet s Cikave, je padel s češnje in se poškodoval po glavi in rokah. Merolli Franc iz Go- -riške vasi si je pri predložitvi va- -lah poškodoval desno nogo.

IZ MATIČNIH URADOV

Novo mesto

Pretekli teden je bilo rojenih 14 deklev in 11 deklet. — Por- -čila sta se: Berdava Josip, sin kmeta iz Vavte vasi, in Jakše Angela, trg. pomočnica iz Vršnih sel.

Umrli so: Mihelič Alojz, sin kmeta, 23 let, iz Dol. Kamenja; Baže Franc, upokojenec, 39 let, iz Novega mesta; Rifelj Rudi, umrlo, 6 mesecev, ubožne in pri- -vatnike; iz Regere vasi; Umberger Melhior, mizar, 59 let, iz Mokronoga.

iz novomeške porodnišnice

Pretekli teden so rodile: Stravs Ana iz Brezove rebri pri Dvoru — dečka; Videtič Justina iz Me- -tlike — dečka; Kresna Ana iz Tre- -belnega — dečka; Kastelje Mari- -ja iz Vel. Buče vasi — dečko; Blatnik Angela iz Pleša pri Hi- -njam — dečko; Zagar Terezija iz Biške vasi pri Mirni peči — dečko; Robek Rozalija iz Trške gore — dečko; Baselj Jožeta iz Jami pri Gotni vasi — dečka; Dežman Jožeta iz Tomazje vasi pri Skočjanu — dečka; Pojše Julka iz Drganjih sel pri Straži — dečka; Znidaršič Olga iz Me-

— dečka. Znidaršič Olga iz Me-</

Vera v zmago nam je dajala neizčrpne moči

Cvet z groba talcev

(Napisano namesto: KAKO SEM DOŽIVELA OSVOBODITEV)

»Včeraj so prišli k nam partizani, veš, bil je Mikličev Pavle, pa tisti ta glavni s sodišča in še dva druga. In za kruha so prosili, kakor včasih. Rekla sem jim: če ste partizani, bom pa vsakega kar tikala, kakor med vojno, ko smo bili vsi enaki...«

Tako mi je pravila na poti skozi gozd prijazna ženska z Jezera, ki je šla s sosedo na Lipnik k odkritju spominske plošče na Kuharjevi zidnici, v kateri je leta 1944 delala novomeška okrožna tehnika.

Tam bo tudi moj sin, ki je pri predvojski je rekla med drugim, si obrisala pot s čela in potegnila ruto bolj naprej. Težko sta nosili z znanko: iz njunih košar so kulele steklenice, prišli pa je skrivaj druge dobrote. Še smo malo poklepetali o letini, toči, žitih in vročini, pa smo bili na Lipniku.

Z desne je prišla patrolja sta-

Lepa slovesnost na Lipniku pri Trebnjem

rih partizanov. Postaren tovariš je nosil zastavo, za sklednjem se je oglašala harmonika, godci so pripravljali inštrumente, znanci iz Ljubljane, Kopra, Novoga mesta in trebanjskih krajev pa so se rokovali in objemali. Vročina je želela iz zemlje in v nogradov okoli nas, da smo urno iskali sence in požirek hladne pijače.

Kmalu po poltretji uri je Ludvik Strajnar, predsednik obč. odbora Zveze borcev, sprejel poročila štirih partizanskih patrulj, ki so v sredo in četrtek prekrizirale prijazne vasi med Mirno, Trebnjem in Debencem. Nato smo vsi odšli pred Kuharjevo zidnico, obliki pa so postajali čedalje bolj črni. Prvi je govoril tovariš Strajnar in pozdravil člane nekdanje okrožne tehnike, opisal njeno delo v tem predelu naše domovine med vojno in poškstil spomin borca, ki je padel pred Kuharjevo hišo, z enominutnim molkom množice. Nato je odkril lepo ploščo na zidnici.

Za njim je spregovoril Zoran Hudales, vidno ganjen in prav vesel pozornosti Zveze borcev do nekdanje postojanke agitacije in propagande na Lipniku. Govoril je o delu okrožne tehnike in se toplo zahvalil vsem

domačinom, zlasti pa Kuharjevima, za pomoč in sodelovanje med vojno. »Mi sami bi malo naredili brez naših dobrih ljudi na Lipniku, Češnjek, tja do Trebelnega, Mokronoga, Sentlovenca in drugih prijaznih dolenskih vasi. Vera v zmago nam je dajala moč, da smo vzdržali je delal med drugim tovariš Hudales, ljudje pa so njegove besede poročavili s plaskanjem.

Oglasil se je tudi tov. Prpar-Vrbine, obudil spomine na politično delo v nekdanjem trebanjskem okraju med vojno in se zahvalil ljudem za sodelovanje. Pevski zbor iz Trebnja je zapel borbeno pesem, nakar je spregovoril še tovariš Venturini-Sander, član nekdanje okrožne tehnike. Medtem se je vili ploha, ki je preprečila nadaljnji pripravljeni spored pred zidnico. Stisnili sm. se pod kap, pa k prijaznim Kuharjevim ljudem v sbo in vežo, drugi pa po sklednjih. Skoraj pol ure so na žigale strelje svojo pesem, čež pa je pral soparico iz zemlje. Na travničku so nam nato pionirji in Nemške vasi zaigrali partizansko igrice, mali vojaki korenjaki pa so pogumno zeklamirali pesmico. V šalah, razgovorih, prijetnih pomenkih in

obujanju spominov je potekal popoldan. Med nekdanje agitatorje okrožne tehnike je prišel tudi narodni heroj Jože Borštnar z družino, ki so ga stari bori posebno toplo pozdravili. Zadelona je partizanska in narodna pesem in ura se minila, da ljudje sami niso vedeli kdaj. Spominska plošča na Kuharjevi zidnici in spomenik padlemu partizanu pred njo bosta pričala, da se zavedamo žrtve in naporov, ki so bili potrebni za zmago v narodnoosvobodilni vojni. Odkritje plošče in spomenika na Lipniku je druga večja prireditelj v občini Trebnje, s katero praznujejo Trebanjci deseto obletnico osvoboditve.

Pomlad v letu tisoč devet sto petinštiridesetem. Sad — splošč pred štirimi leti — je dozorel. Imenuje se svoboda. Vsi tisti, ki so ta čudoviti, skozi nevihte in kri dozoreli plod priborili, ga nosijo od človeka do človeka. Osvobodene duše hlajstajo po njem, se z žejnimi srci vsesavajo vanj in pijejo, pijejo do omotice njegovo meso: svobodo.

Povsod le vrisk in smeh, objem in cvet, poljub in stisk. — Le nekeje v našem majhnem kraju stoji ob zastrtem oknu žena in joka. Z njo joka tudi sedemletna deklica. Ta otrok sem bila pred desetimi leti jaz — rečimo Potočnikova Tonka — čeprav se v resnici imenujem in pišem drugače.

Povedala vam bom, zakaj sem takrat, ko so se vsi v našem kraju veselili, jaz jokala.

Moj oče je bil belogardist, kasneje domobranec. Tako težko mu rečem izdajalec. Rada sem ga imela (tudi danes ga imam še — ali me morete razumeti?). Dvakrat ali trikrat na teden je prišel domov. Lep, kakor vsak oče, mi je redno prinašal slaščice in sladkorečke. Lizačo sladkorečke in sedeč na njegovih kolnih sva se igrala konjčka: »Hija — ho, stari šimel hija — ho!« mi je pel v obraz in jaz sem bila najsmrečnejši otrok vsa tista štiri leta okupacije.

Očka sem občudovala. Ljubila sem ga, bila po otroško zaljubljena v njegov lepi obraz. Po-

sebno spoštovanje pa sem čutila do njegove vedno zlikane uniforme.

Prišla je pomlad leta tisoč devet sto petinštiridesetega. Mama je bila vedno zaskrbljena in takrat, ko sem očeta najbolj pričakovala, so prišli neki drugi ljudje. Po ulici so korakali in ljudje so jih zasipali s cvetjem. Mama je ob pogledu nanje jokala. V mojem srcu je rastele odpor proti njim. Imela sem jih za krivce materinih solz. Mišlim, da sem jih takrat sovražila.

Od tistih dni je minilo deset let. Pomlad je prišla v tistem času že desetkrat v našo osvobodeno domovino. Tudi mene obišče vsako leto, mi potirka na srce in pove vedno kaj novega in odkriva vedno nova spoznanja: tisti umazani vojaki, ki so pred desetimi leti s cvetjem zasuli korakali po ulici, postajajo z vsako pomladjo lepši in veličastnejši; tista svetla in zlikana obleka, ki jo je nosil moj oče, pa postaja vedno grša, ob spominu na sladkorečke, ki mi jih je podaril oče, pa imam v ustih hudo, hudo trpek okus...

Oni dan sem pisala očetu v tujino, kamor je zbežal pred svobodo. V kuverti sem mu poslala tri spominčice, za katere je prosil, naj mu jih utrgam na rodni zemlji. Storiš se mi več in cvet sem utrgala z groba talcev.

Pisala sem mu tudi, da sem v šoli izdelala s prav dobrim uspehom. Se eno samo leto me loči od poklica. Učiteljica bom, sem mu ponosno sporočila. Učila bom otroke...

Moj glavni predmet bo: ljubezen in zvestoba do domovine. V njihove srčne gredice bom trosila sedem tistega sadu, ki so nam ga priborili pred desetimi leti borci za svobodo.

In verjamite mi: skrbno in pridno bom vsak dan te gredice zalivala.

Po pripravljenju Potočnikove Tonke napisala

Marica Rozman, Gotna vas pri Novem mestu

S KNJIŽNE POLICE

Za deseto obletnico osvoboditve je izdala Mladinska knjiga kolekcijo del iz narodnoosvobodilne borbe:

Vida Brest: OREHOVO LETO

Knjižica Vide Brestove obsega dvanajst drobniš črtic iz orehovskega leta. To je bilo leto 1945, kar zasplošno z oreh, ki so zelo prav prišli pionirji, ki so hodili od vasi do vasi in organizirali odrede; za izgovor pa so v košaricah prenašali orohce. Vse njihove težave in zmagane nam pripoveduje Vida Brestova kot svoje spomine, saj jih je kot petnajstletna kurirka sama doživljala. Prav zato, ker je vse, kar srečamo v tej knjižici doživeto, so orohce prepričljivo in privlačno.

Povesti je ilustriral partizanski grafik Ivo Šubic.

Saša Vuga: SKORENJEK MATJEVZEK

Skorenjek Matjevek Saše Vuge je povest o doživljenju mladega tolmarskega junaka Skorenjčka. Pol pravičljiva, pol resnična je. Osebe so nenavadne, odmaknjene vsakdanjemu svetu, vendar dožive okupacijsko Pimorske in jo obsojajo. Svoboda je dobitna, ki jo s pisateljem vred nadvse cenijo. Izbran, skoraj bi rekli dovišen jezik je tisto, kar daje Skorenjčku Matjevku literarno ceno. Knjižico je ilustriral akademski slikar Guido Birolla.

Branka Jurca: V PASTI

Knjižica Branke Jurce obsega tri mladinske zgodbe iz vojne: Zasedo, Kanglico in V pasti. Po kateri ima knjižica tudi naslov. Zgodbe so lepo in preprosto napisane, tako da jih bo vsak šolar, pa tudi odrasel človek, vesel. Knjižico naredi še bolj privlačno ilustracije Alenke Gerlovič.

Josip Ribičič: RDEČA PEST

Rdeča pest je zveza štirih dekčkov, ki povsod nagajajo fašistom

In hočejo pomagati partizanom. To so Peter, Edo, Stanko in Tine. Zasetne črke njihovih imen sestavljajo besedo pest; rdeča pa se imenuje zato, ker je Petrov oče dejal, preden so ga odpeljali fašisti, da je rdeča barva barva svobode, pravice in enakosti. »Kaj cije«, ki jih ta dekci opazujejo skoz vso povest, so polne nevarnosti in zelo napete. Knjižico bodo radi brali posebno fantički njihovi let. Rdečo pest je ilustriral in opremil Janez Vidic.

Vladimir Kavčič: VASKA KOMANDA

Vladimir Kavčič je mlad pisatelj. Celo je začel pisati že zgodaj. Najprej jih je objavljaval v dijaških rokopisnih listih, potem pa v revijah Ozornik, Beseda in drugih. Vaska komanda, ki jo je letos izdala Mladinska knjiga, je Kavčičeva prva knjižica. V njej je avtor slika življenje mladih ljudi med narodnoosvobodilno vojno. Posebno vrednost knjižice daje odkritost, ki preveza vse pisane do začeta do kraja. Ilustracije so delo Iva Šubica.

Stefan Zeromski: ZVESTA REKA

Zvesta reka je delo poljskega pisatelja Stefana Zeromskega, ki je poleg Reynolda najvidnejši pripovednik novejšje poljske književnosti. V Zvesti reki nam predstavi poljsko narodno vstajo 63. leta. Pred nami rastejo poljske ravnine, griči in lesovi, dvorci, moli, vrtovi in elementarna ljudska kultura. Zvesta reka je prevedel France Vodnik, ilustriral pa akademski slikar Tone Krajc.

SLOVENSKE NARODNE PRAVLJICE

Tako knjižico smo Slovenci že dolgo pogrešali. Izborov ljudske poezije imamo več, ljudska proza pa je bila do sedaj zbrana samo v dveh knjižah, ki pa se zdela nista mogli zajeti vsega to-

vrstnega slovenskega narodnega bogastva. Tudi naša knjižica Slovenske narodne pravljice ni rešila tega vprašanja, vendar je precej pripomogla k sistematični obravnavi in tisku našega ljudskega boga. Pravljice je zbral Alojzij Bolhar, ilustriral pa Maksim Gaspari, priznani slikar slovenskih motivov in obličev. Delo je izdala založba Mladinske knjige, vendar je znanstveno uporabno: v opombah najdemo točno oznako naveden in inštit, ime zapisovalca, kraj, razširjenost in bibliografske beleške o prvi objavi pravljice.

D. Z.

Honorarnega sodelavca

ali sodelavko išče uredništvo Dolenjskega lista. Prednost imajo dolenski študentje, ki jih veseli novinarsko delo. Ugodna zaposlitev v počitnicah. Ponudbe s kratkim življenjepisom poslati uredništvu lista.

OBVESTILO

V prejšnji številki je za 22. julij čestitala tovarna »TEKSTILAN« KOČEVJE, ki izdaje kvaliteto suknjo in se sukance, kakor je bilo pomotoma objavljeno.

Marica Rozman, Gotna vas pri Novem mestu

Marica Rozman, Gotna vas pri Novem mestu

Marica Rozman, Gotna vas pri Novem mestu

Marica Rozman, Gotna vas pri Novem mestu

Marica Rozman, Gotna vas pri Novem mestu

Marica Rozman, Gotna vas pri Novem mestu

Marica Rozman, Gotna vas pri Novem mestu

Marica Rozman, Gotna vas pri Novem mestu

Marica Rozman, Gotna vas pri Novem mestu

Marica Rozman, Gotna vas pri Novem mestu

Marica Rozman, Gotna vas pri Novem mestu

Marica Rozman, Gotna vas pri Novem mestu

Marica Rozman, Gotna vas pri Novem mestu

Marica Rozman, Gotna vas pri Novem mestu

Marica Rozman, Gotna vas pri Novem mestu

Marica Rozman, Gotna vas pri Novem mestu

Marica Rozman, Gotna vas pri Novem mestu

Marica Rozman, Gotna vas pri Novem mestu

Marica Rozman, Gotna vas pri Novem mestu

Marica Rozman, Gotna vas pri Novem mestu

Marica Rozman, Gotna vas pri Novem mestu

Marica Rozman, Gotna vas pri Novem mestu

Marica Rozman, Gotna vas pri Novem mestu

Marica Rozman, Gotna vas pri Novem mestu

Marica Rozman, Gotna vas pri Novem mestu

Marica Rozman, Gotna vas pri Novem mestu

Marica Rozman, Gotna vas pri Novem mestu

Marica Rozman, Gotna vas pri Novem mestu

Marica Rozman, Gotna vas pri Novem mestu

Marica Rozman, Gotna vas pri Novem mestu

Marica Rozman, Gotna vas pri Novem mestu

Marica Rozman, Gotna vas pri Novem mestu

Marica Rozman, Gotna vas pri Novem mestu

Marica Rozman, Gotna vas pri Novem mestu

Marica Rozman, Gotna vas pri Novem mestu

Marica Rozman, Gotna vas pri Novem mestu

Marica Rozman, Gotna vas pri Novem mestu

Marica Rozman, Gotna vas pri Novem mestu

Marica Rozman, Gotna vas pri Novem mestu

Marica Rozman, Gotna vas pri Novem mestu

Marica Rozman, Gotna vas pri Novem mestu

Marica Rozman, Gotna vas pri Novem mestu

Marica Rozman, Gotna vas pri Novem mestu

Marica Rozman, Gotna vas pri Novem mestu

Marica Rozman, Gotna vas pri Novem mestu

Marica Rozman, Gotna vas pri Novem mestu

Marica Rozman, Gotna vas pri Novem mestu

Marica Rozman, Gotna vas pri Novem mestu

Marica Rozman, Gotna vas pri Novem mestu

Marica Rozman, Gotna vas pri Novem mestu

Marica Rozman, Gotna vas pri Novem mestu

Marica Rozman, Gotna vas pri Novem mestu

Marica Rozman, Gotna vas pri Novem mestu

Marica Rozman, Gotna vas pri Novem mestu

Marica Rozman, Gotna vas pri Novem mestu

Marica Rozman, Gotna vas pri Novem mestu

Marica Rozman, Gotna vas pri Novem mestu

Marica Rozman, Gotna vas pri Novem mestu

Marica Rozman, Gotna vas pri Novem mestu

Marica Rozman, Gotna vas pri Novem mestu

Marica Rozman, Gotna vas pri Novem mestu

Marica Rozman, Gotna vas pri Novem mestu

Marica Rozman, Gotna vas pri Novem mestu

Marica Rozman, Gotna vas pri Novem mestu

Marica Rozman, Gotna vas pri Novem mestu

Marica Rozman, Gotna vas pri Novem mestu

Marica Rozman, Gotna vas pri Novem mestu

Marica Rozman, Gotna vas pri Novem mestu

Marica Rozman, Gotna vas pri Novem mestu

Marica Rozman, Gotna vas pri Novem mestu

Marica Rozman, Gotna vas pri Novem mestu

Marica Rozman, Gotna vas pri Novem mestu

Marica Rozman, Gotna vas pri Novem mestu

Marica Rozman, Gotna vas pri Novem mestu

Marica Rozman, Gotna vas pri Novem mestu

Marica Rozman, Gotna vas pri Novem mestu

Marica Rozman, Gotna vas pri Novem mestu

Marica Rozman, Gotna vas pri Novem mestu

Marica Rozman, Gotna vas pri Novem mestu

Marica Rozman, Gotna vas pri Novem mestu

Marica Rozman, Gotna vas pri Novem mestu

Marica Rozman, Gotna vas pri Novem mestu

Marica Rozman, Gotna vas pri Novem mestu

Marica Rozman, Gotna vas pri Novem mestu

Marica Rozman, Gotna vas pri Novem mestu

Marica Rozman, Gotna vas pri Novem mestu

Marica Rozman, Gotna vas pri Novem mestu

Marica Rozman, Gotna vas pri Novem mestu

Marica Rozman, Gotna vas pri Novem mestu

Marica Rozman, Gotna vas pri Novem mestu

Marica Rozman, Gotna vas pri Novem mestu

Marica Rozman, Gotna vas pri Novem mestu

Marica Rozman, Gotna vas pri Novem mestu

Marica Rozman, Gotna vas pri Novem mestu

Marica Rozman, Gotna vas pri Novem mestu

Marica Rozman, Gotna vas pri Novem mestu

Marica Rozman, Gotna vas pri Novem mestu

OKROGLE BODICASTE

OKROGLE BODICASTE

OKROGLE BODICASTE

OKROGLE BODICASTE

OKROGLE BODICASTE

OKROGLE BODICASTE

OKROGLE BODICASTE

OKROGLE BODICASTE

OKROGLE BODICASTE

OKROGLE BODICASTE

OKROGLE BODICASTE

OKROGLE BODICASTE

OKROGLE BODICASTE

OKROGLE BODICASTE

OKROGLE BODICASTE

OKROGLE BODICASTE

OKROGLE BODICASTE

OKROGLE BODICASTE

OKROGLE BODICASTE

OKROGLE BODICASTE

OKROGLE BODICASTE

OKROGLE BODICASTE

OKROGLE BODICASTE

OKROGLE BODICASTE

OKROGLE BODICASTE

OKROGLE BODICASTE

OKROGLE BODICASTE

OKROGLE BODICASTE

OKROGLE BODICASTE

OKROGLE BODICASTE

OKROGLE BODICASTE

OKROGLE BODICASTE

OKROGLE BODICASTE

OKROGLE BODICASTE

OKROGLE BODICASTE

OKROGLE BODICASTE

OKROGLE BODICASTE

OKROGLE BODICASTE

OKROGLE BODICASTE

OKROGLE BODICASTE

OKROGLE BODICASTE

OKROGLE BODICASTE

OKROGLE BODICASTE

OKROGLE BODICASTE

OKROGLE BODICASTE

OKROGLE BODICASTE

OKROGLE BODICASTE

OKROGLE BODICASTE

OKROGLE BODICASTE

OKROGLE BODICASTE

OKROGLE BODICASTE

OKROGLE BODICASTE

OKROGLE BODICASTE

OKROGLE BODICASTE

OKROGLE BODICASTE

OKROGLE BODICASTE

OKROGLE BODICASTE

OKROGLE BODICASTE

OKROGLE BODICASTE

OKROGLE BODICASTE

OKROGLE BODICASTE

OKROGLE BODICASTE

OKROGLE BODICASTE